

Opettajan ohje

Kolttasaamelaisten historiaa valokuvissa – Kenen näkökulmasta kulttuurista kerrotaan?

Oppimateriaali yläkouluun: historia ja yhteiskuntaoppi

Kolttasaamelaisten historiaa valokuvissa – Kenen näkökulmasta kulttuurista kerrotaan?

Tämä Finna.fi:n ja Saamelaismuseum Siidan tuottama oppimateriaali tutustuttaa kolttasaamelaisten historiaan ja kulttuuriin. Oppimateriaali esittelee kolttasaamelaisten elämää Petsamon alueella ennen toista maailmansotaa. Joukossa on myös esinekuvia, jotka kertovat kolttasaamelaisten rikkaasta ja nykypäivänäkin vahvasti elävästä ja kehittyvästä käsityöperinteestä. Nykypäivänä kolttasaamelaiset ovat elinvoimainen kansa huolimatta suurista muutoksista, joita he ovat kohdanneet perinteisten asuinalueiden menetysten myötä.

Oppimateriaalin kuvat kertovat kolttasaamelaisten historiasta, kulttuurista ja elinkeinoista heidän alkuperäisillä asuinalueillaan Petsamossa. Vanhojen kuvien kautta tutustutaan kolttasaamelaisuuteen sellaisena kuin ennen sotia Petsamon alueella liikkuneet matkailijat, tutkijat ja virkamiehet ovat sen kuviin tallentaneet.

Tämän opettajan ohjeen lopussa on materiaalia kolttasaamelaisten nykytilanteesta. Tutustu yhdessä oppilaiden kanssa oppimateriaalissa oleviin tehtäviin ja nykypäivän kolttasaamelaisten kulttuuria esittelevään materiaaliin rinnakkain ja vertailemalla.

Oppimateriaalin tavoite

Oppimateriaalin tavoitteena on herätellä pohtimaan, miten ja miksi kulttuurit muuttuvat ajan saatossa soveltaen uusia ideoita ja innovaatioita kulttuurin tarpeisiin. Mielenkiintoista on myös pohtia, miten kulttuurin ulkopuolelta tulleen kuvaajan näkemys kolttasaamelaisesta kulttuurista ja siinä kiinnostavista kuvausaiheista voisi erota kulttuurin sisällä olevan kuvaajan näkemyksestä. Oppimateriaali haastaa toivottavasti myös pohtimaan stereotyyppioita – mistä ne juontavat juurensa, mikä niitä vahvistaa ja miten voimme kitkeä niitä pois.

Oppimateriaalin kohderyhmä

Oppimateriaali on suunnattu perusopetuksen vuosiluokkien 7-9 historian ja yhteiskuntaopin opetukseen.

Oppimateriaali tukee perusopetuksen vuosiluokkien 7-9 sisältöalueista seuraavia:

- Historia: S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan, S6 Nykyisen maailmanpolitiikan juuret
- Yhteiskuntaoppi: S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta, S2 Demokraattinen yhteiskunta

Oppimateriaalin sisältö

Oppimateriaali sisältää tämän Opettajan ohjeen ja kaksi erillistä tehtävätiedostoa oppilaille. Moniosaisen tehtävän voi toteuttaa kokonaisuudessaan tai tehdä siitä vain osia. Tehtävät voi tehdä yksilö-, pari- tai ryhmätehtävinä. Muokkaa tehtäväideoita eri oppiasteisiin ja oppiaineisiin haluamallasi tavalla.

Lisämateriaalia opetuksen tueksi

Finna Luokkahuone

Oppimateriaali perustuu Finna Luokkahuoneesta löytyvään aineistopakettiin, joka käsittelee kolttasaamelaisten historiaa. Tähän oppimateriaaliin on valittu esimerkinomaisesti muutamia valokuvia tästä laajasta aineistopakettista havainnollistamaan, kuinka kulttuuriperintöaineistoja voi hyödyntää osana opetusta.

Voit halutessasi tutustua ”Kolttasaamelaisten historiaa” -aineistopakettiin yhdessä oppilaiden kanssa osoitteessa www.finna.fi/luokkahuone.

Kolttien kyläkokouksen ja Kolttakulttuurisäätien yhteiset verkkosivut

Verkkosivut, joissa laajasti tietoa kolttasaamelaisista ja kolttasaamelaisen yhteisön ajankohtaisista asioista. <https://www.kolttasaamelaiset.fi/>

Oktavuolta-verkkolehti

Saamelaiskäräjien tuottamassa Oktavuolta-verkkolehdessä on hyvä perustietopaketti kolttasaamelaisista. Artikkelin lopusta löytyy mielenkiintoisia linkkejä kolttasaamelaisiin liittyen. <https://www.oktavuolta.com/kolttasa>

Saamelaismuseo Siidan verkkonäyttely

Saamelaismuseo Siidan tuottama verkkonäyttely kertoo kolttsaamelaisten historiasta ja tapakulttuurista. Sivusto on koltansaameksi, suomeksi ja englanniksi.
<http://www.samimuseum.fi/saamjiellem/>

Kansanmusiikin ja kansatanssin edistämiskeskus

Tutustu myös kolttsaamelaiseen musiikkiperinteeseen Kansanmusiikin ja kansatanssin edistämiskeskuksen videon kautta. <https://vimeo.com/142115749>